

Newsletter

APRÍL 2024

Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie
Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

☎ 02/43 42 09 73
✉ sekretariat@vudpap.sk

VÝSKUMNÝ ÚSTAV
DETSKEJ PSYCHOLÓGIE
A PATOPSYCHOLÓGIE

www.vudpap.sk

Newsletter

APRÍL 2024

Milí čitatelia,

v novom čísle newslettera upriamujeme vašu pozornosť najmä na pripravovaný 31. ročník odbornej konferencie Dieťa v ohrození a na udeľovanie ocenenia Osobnosť poradenstva a Mladý talent poradenstva 2023. V oboch naďalej prijímame vaše nominácie.

Informujeme o zbere podnetov k obsahovým a výkonovým štandardom výchovného poradenstva cez online formulár, ale aj o zbere dát pre školský prieskum ESPAD 2024.

Veríme, že vás osloví naše vzdelávanie Spolupráca v multidisciplinárnych tímoch formou sociálno-psycho-logickeho výcviku, novinky z knižnice VÚDPaP a aj nové diely podcastu Nahlas o deťoch.

Prajeme príjemné čítanie!

31. ROČNÍK ODBORNEJ KONFERENCIE DIEŤA V OHROZENÍ POD ZÁŠTITOU MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VÝSKUMU, VÝVOJA A MLÁDEŽE SR SA BLÍŽI

**Nominujte svojho favorita
na ocenenia Osobnosť
poradenstva a Mladý talent
poradenstva 2023**

**Svoje nominácie môžete
zasilať do 15. apríla 2024
cez [TENTO ODKAZ](#).**

**POZNAČTE
SI DÁTUM
MÁJ 2024**

28. máj
Slávnostné
oceňovanie
**Osobnosť
poradenstva 2023**

29. - 30. máj
Medzinárodná
odborná konferencia
Dieťa v ohrození 2024

V dňoch 29. - 30. mája 2024 opäť dávame príležitosť odborníkom pracujúcim s deťmi, žiakmi a študentmi zúčastniť sa odbornej konferencie Dieťa v ohrození. Jej nosnou témou bude tentoraz „Psychická odolnosť ako výzva súčasnosti“. Tohtoročné podujatie bude výnimočné tým, že si pripomenie 60. výročie založenia Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie. Účastníkom konferencie ponúknu skúsení odborníci bohatý program v podobe prednášok, seminárov, panelových diskusií a workshopov na aktuálne témy, zaradené v týchto hlavných obsahových líniách:

1. Systém poradenstva a prevencie ako nástroj podpory psychickej odolnosti detí, žiakov a študentov
2. Efektívne prístupy k prevencii a podpore duševného zdravia detí a mládeže
3. Digitálne technológie ako výzva súčasnosti
4. Podpora odborníkov pracujúcich s deťmi, žiakmi a študentmi

Počet účastníkov konferencie je limitovaný, preto odporúčame prihlásiť sa záväzne čím skôr.

Registrovať sa môžete na [TOMTO ODKAZE](#).

V prípade záujmu, radi uvítame aj vaše odborné príspevky na tému „Psychická odolnosť ako výzva súčasnosti“, v podobe posterov.

Pripomeňme si ocenené osobnosti poradenstva

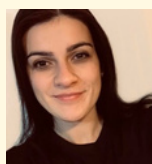
Do svojej práce dávajú nielen veľkú profesionalitu, ale aj kus svojho srdca. To oceňujú aj ich kolegovia, ktorí sa im rozhodli dať svoj hlas v rámci minuloročného ocenenia Osobnosť poradenstva. Ako vnímajú Jana Lednická a Barbora Kapitančíková takýto úspech a prečo si myslia, že oceňovanie osobností poradenstva má zmysel?

Jana Lednická

držiteľka ocenenia Osobnosť poradenstva za rok 2022
riaditeľka Centra poradenstva a prevencie v Bratislave

„Toto ocenenie mi vnieslo do života dojatie, vďaka a nesmierne silné povzbudenie do ďalšej práce. Veľmi si tiež vážim kolegov, ktorí významne ovplyvňujú môj profesijný život. Galavečera Osobnosť poradenstva som sa nemohla osobne zúčastniť, čo ma mrzelo. Pamätám si však okamih, kedy som sa dozvedela, že som získala ocenenie. Bola som práve s mojimi kolegami a cítila som nesmierne dojatie z toho, koľko rešpektu, úcty a blízkosti mi prejavili. Bolo príjemné počuť kolegov zo škôl a poradenských zariadení, ktorí sú vzdialenejší od našej práce, a práve ocenenie ich primälo, aby sme sa spojili. S veľkou úctou som prijala ocenenie od zriaďovateľa - RÚŠS v Bratislave, ktorý dokáže prinášať ľudskosť nielen do náročných chvíľ, ale aj do takýchto príjemných. Ďakujem za každý jeden hlas, ktorý mi bol v rámci ocenenia Osobnosť poradenstva zaslaný. Je mi ctou pôsobiť na mojom pracovisku a priať by som si, aby ocenenie mohli získať mnohí zanietení ľudia, ktorí v poradenskom systéme pracujú a tvoria ho. Ďakujem Výskumnému ústavu detskej psychológie a patopsychológie za dôstojné prejavenie úcty a prípravu slávnostného podujatia.“

Barbora Kapitančíková

držiteľka ocenenia Mladý talent poradenstva za rok 2022
psychologička z Centra poradenstva a prevencie v Sabinove

„Ocenenie Mladý talent poradenstva vnímam ako príjemnú spätnú väzbu od tých, s ktorými v pracovnej oblasti prichádzam do kontaktu. Vnímam ho však aj ako veľkú zodpovednosť. Zároveň cítim veľkú vďaka voči tým, ktorí ocenili prínos mojej práce. Nie vždy hneď vidíme plody svojho snaženia, niekedy však stačí milý úsmev, príjemné slovo, radosť z opätovného stretnutia. Tak ako vnímam u svojich klientov, detí, no i dospelých, ktorí zverujú svoje deti/žiakov do mojej starostlivosti, že sa často nedá napredovať rýchlym tempom, nie sú to nikdy zázraky na počkanie. Ide o systematické, postupné napredovanie k naplneniu potenciálu. Spoločne sa učíme trpezlivosti, vďačnosti a hľadáme príležitosti na rast, každý podľa svojich možností a schopností. Aj naďalej je pre mňa veľkou výzvou byť nápomocnou, zlepšovať sa v ponúkaných intervenciách. Je to motivácia neustále na sebe pracovať a skvalitňovať starostlivosť o duševné zdravie. Aj keď sa občas stretávam s apatiou a nezaujmom pracovať v oblasti poradenstva a prevencie zo strany študentov, myslím si, že vieme podnietiť záujem študentov o oblasť práce v zariadeniach poradenstva a prevencie organizovaním práve takýchto spoločných konferencií, workshopov, zážitkových aktivít, rozšírením možností praxe a ústretovosti zo strany zariadení voči študujúcim, ale i cez zviditeľnenie ľudí, ktorí sa v oblasti duševného zdravia snažia využiť svoj potenciál. Práve v školách sú mladí ľudia často pre žiakov vyhľadávaným zdrojom podpory, možnosti zdôverenia sa, či povzbudení.“

DÁVAME DO POZORNOSTI

Zber dát pre školský prieskum ESPAD 2024

VÚDPaP preberá organizačnú aj koordinačnú úlohu v rámci prieskumu EÚ

Radi by sme Vás informovali o nadchádzajúcom zbere dát v rámci projektu ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs). Školský prieskum o užívani drog ESPAD sa prvý raz realizoval v roku 1995, vzhľadom na nedostatok porovnateľných údajov o užívaní látok medzi európskymi mladistvými. Odvtedy sa stal kľúčovým zdrojom poznatkov o vzorcoch užívania látok medzi mladými ľuďmi.

Hlavným cieľom ESPAD je zhromaždiť porovnateľné údaje o užívaní látok medzi študentmi od 16 rokov v čo najväčšom počte európskych krajín. Tento zber údajov nám umožňuje sledovať trendy a porovnávať ich medzi krajinami, čo nám dáva cenné informácie pre tvorbu politik a programov na podporu zdravia mládeže.

Ďalší zber údajov sa tento rok uskutočňuje výnimočne s päťročným rozdielom, aby sme zlepšili koordináciu načasovania s projektom HBSC (Health Behaviors between School Children). Hlavnou národnou koordinátorkou ESPAD je PhDr. Alena Kopányiová, PhD. a VÚDPaP tak preberá organizačnú aj koordinačnú úlohu v rámci prieskumu EÚ. Zber dát sa bude realizovať s podporou MŠVVaM SR prostredníctvom vyškolených anketárov z Regionálnych úradov verejného zdravotníctva SR tak, ako tomu bolo aj pri ostatných zberoch.

Prieskum je anonymný a bude sa realizovať v 9. ročníkoch ZŠ a v 1.-4. ročníku SŠ, v náhodne vybraných školách, online zberom údajov. Slovensko je jednou z prvých krajín, kde sa pilotne realizuje online zber dát.

Preto si Vás dovoľujeme požiadať o osvetovú, prípadne logistickú spoluprácu pri zabezpečovaní vstupov do škôl, resp. tried a o informovanie pedagogických či odborných zamestnancov, žiakov, študentov a rodičov o význame takéhoto prieskumu. Anonymné výsledky budú využité iba na účely vedeckého výskumu a nebudú prezentované pre jednotlivcov alebo triedy.

Ďakujeme vám za podporu a spoluprácu!

Tím ESPAD Slovensko VÚDPaP

Aktualizácia štandardov

Ďakujeme všetkým kolegom zo systému poradenstva a prevencie a zo špeciálnych výchovných zariadení, že svojím odborným úsudkom a zaslanými podnetmi prispievajú k aktualizácii štandardov. Aktuálne prebieha zber podnetov k obsahovým a výkonovým štandardom výchovného poradenstva cez online formulár dostupný na **TOMTO ODKAZE**.

Tento dotazník vám umožňuje zaslať nám vaše podnety k aktualizovaniu štandardov. Žiadame vás, aby ste sa vyjadrili, či je z vášho pohľadu aktualizácia potrebná, a ak áno, aby ste formulovali svoje vlastné návrhy na jej uskutočnenie. Pripomíname však, že nejde o zmenu celého znenia štandardov, ale o jeho aktualizáciu, čomu je potrebné prispôbiť aj vami formulované návrhy. Zber podnetov trvá do 30.4.2024.

Stretnutie absolventov dlhodobého vzdelávania VÚDPaP v Turíku

V obci Turík sa v predposledný marcový víkend stretli poslední absolventi dlhodobého vzdelávania VÚDPaP „Metódy korektívnej práce s klientom v kontexte výchovy a vzdelávania – podľa SUR“. Napriek tomu, že akreditované inovačné vzdelávanie bolo v roku 2023 ukončené, jeho absolventi (komunita P) založili tradíciu stretávania sa na odborno-priateľskej báze.

V rámci stretnutia bol čas venovaný spoznávaniu krásnej prírody, ale aj rozhovorom o súčasnej situácii v špeciálnych výchovných zariadeniach a aktuálnych problémoch poradenských centier, nakoľko v týchto zariadeniach absolventi aplikujú svoje vedomosti, a hlavne zručnosti nadobudnuté na vzdelávaní. Na stretnutí sa potvrdilo, že „vzťah“ (medzi kolegami, lektormi, frekventantmi, rodičmi, deťmi, žiakmi, odborníkmi, inštitúciami) je základnou a najkľúčovejšou hybnou silou zmeny medzi ľuďmi. Účastníci nenechali ďalšie stretnutie na náhodu a už je naplánované - na rovnakom mieste, na máj 2025.

Spúšťame vzdelávanie Spolupráca v multidisciplinárnych tímoch formou sociálno-psychologického výcviku

Hlavnými témami vzdelávania budú multidisciplinárna spolupráca, otvorená komunikácia, práca s emóciami, riešenie konfliktov a starostlivosť o duševné zdravie. SPV pozostáva z jedného trojdňového, dvoch dvojdnových stretnutí a z práce na dištančných úlohách v priebehu približne 6 mesiacov.

S prihliadnutím na povahu a obsah vzdelávania preferujeme prihlásenie vopred vytvorených 3-4 členných tímov. Tím môžu tvoriť členovia ŠPT, pedagogickí a odborní zamestnanci zo škôl, poradenských zariadení, špeciálnych výchovných zariadení a centier pre deti a rodiny v rôznych kombináciách. Je možné sa prihlásiť aj jednotlivo.

Predpokladaný začiatok vzdelávania: máj 2024.

Viac informácií o vzdelávaní nájdete na [**TOMTO ODKAZE.**](#)

Podcasty Nahlas o deťoch

V podcaste Nahlas o deťoch sme opäť otvorili pomyselnú školu emócií pre rodičov. Kým v predchádzajúcich častiach sme sa rozprávali o strachu a hneve, tentoraz sme sa zamerali na hanbu. Prečo sa deti hanbia? Ako im pomôcť a čo v prípade, ak sa dieťa hanbí za rodičov?

- [**Škola emócií pre rodičov: hanba 1. časť**](#)
- [**Škola emócií pre rodičov: hanba 2. časť**](#)

NAHLAS
O DEŤOCH

Vyberáme z našich časopisov

Tvorba konceptu usmerňovania metodickej činnosti

Miroslava UHRECKÁ
Nika ŠABLATÚROVÁ
Kristína HRONCOVÁ

Cieľom konceptu usmerňovania metodickej činnosti je definovať usmerňovanie a metodickú podporu v systéme poradenstva a prevencie (PaP). Koncept metodiky a výkonu sa zameriava na aktualizáciu a zjednotenie súčasného stavu metodickej činnosti a zohľadňuje prebiehajúce zmeny v poradenskom systéme. Koncept bol vytvorený expertnou skupinou a pozostáva z obsahovej a výkonovej zložky, ktoré zahŕňajú metodickú činnosť, usmerňovanie a podporu. Obsah konceptu zahŕňa predmet, oblasť, poskytovateľa a prijímateľa metodickej činnosti, zatiaľ čo výkon definuje spôsob, formu, frekvenciu a postup poskytovania metodickej činnosti. Koncept je v súčasnosti predložený na odsúhlasenie inštitúciami, ktoré vykonávajú metodické usmerňovanie, a Ministerstvu školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Celý článok si môžete prečítať v časopise **DIEŤA V CENTRE ODBORNEJ POZORNOSTI** | 3/2022 str. 57 na [TOMTO ODKAZE](#).

Skúsenosti matiek s výchovou detí s ADHD - fenomenologická analýza

Monika BÚRANOVÁ
Jana VINDIŠOVÁ

Tento článok zozbieral skúsenosti matiek, ktoré vychovávajú deti s ADHD. Ich príbehy ponúkajú hlboký pohľad na každodenné ťažkosti, ktorým čelia, ako aj na spôsoby, akými nachádzajú podporu a pozitívne aspekty svojich skúseností. Od zvládania školských problémov až po budovanie pozitívnych vzťahov s ich deťmi. Matky zdieľajú svoje prežívania, s cieľom poskytnúť podporu a pochopenie ostatným, ktorí čelia podobným výzvam. Či už ste rodičom dieťaťa s ADHD, pracujete s rodinami s ADHD alebo sa jednoducho chcete dozvedieť viac o tejto poruche, tento článok ponúka hodnotné poznatky.

Celý článok si môžete prečítať v časopise **PSYCHOLÓGIA A PATOPSYCHOLÓGIA DIEŤAŤA**, 53, 2019, Č. 1, S. 5-24 NA [TOMTO ODKAZE](#).

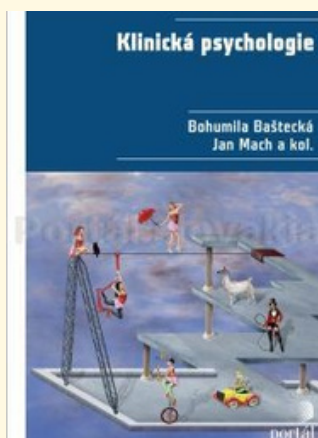
Novinky z knižnice VÚDPaP

Bezpečná vazba medzi náhradnými rodiči a dieťaťom

Kate Cairns

Kvalita interakcie medzi dieťaťom a jeho rodičmi v prvých mesiacoch života do veľkej miery rozhoduje o tom, aký bude jeho budúci život, vzťahy, ako dokáže využiť svoj vrodenný potenciál a akým raz bude rodičom.

Dieťa, ktoré prežilo prvé týždne či mesiace bez kontaktu s človekom, ktorý je len jeho, môže trpieť radom problémov. Nedokáže spracovať svoj strach či hnev, nevie si uvedomiť zmysluplnosť svojej existencie. Nedostatok lásky v ranom detstve je nepochybne traumou. Kniha Kate Cairns vysvetľuje základné pojmy, ktorými sú bezpečná väzba, trauma a psychická odolnosť, a ponúka stratégie, ktoré môžu rodičom a vychovávateľom detí, ktoré boli na začiatku svojho života opustené, pomôcť prekonať túto traumu. Kniha je určená náhradným rodičom, a tiež sociálnym pracovníkom a terapeutom, ktorí pracujú s pestúnmi a adoptívnymi rodičmi.

Klinická psychologie

Baštecká, Bohumila; Mach, Jan a kol.

Klinická psychológia má viac ako sto rokov. Pohľad na zdravie, chorobu a kvalitný systém sa ale v dôsledku spoločenských zmien mení.

Výskumný ústav detskej
psychológie a patopsychológie

 Cyprichova 42, 831 53 Bratislava

 02 4342 0973

 sekretariat@vudpap.sk

Máte námety, nápady a
podnety, ktoré môžu obohatiť
náš newsletter? Napíšte nám!

newsletter@vudpap.sk